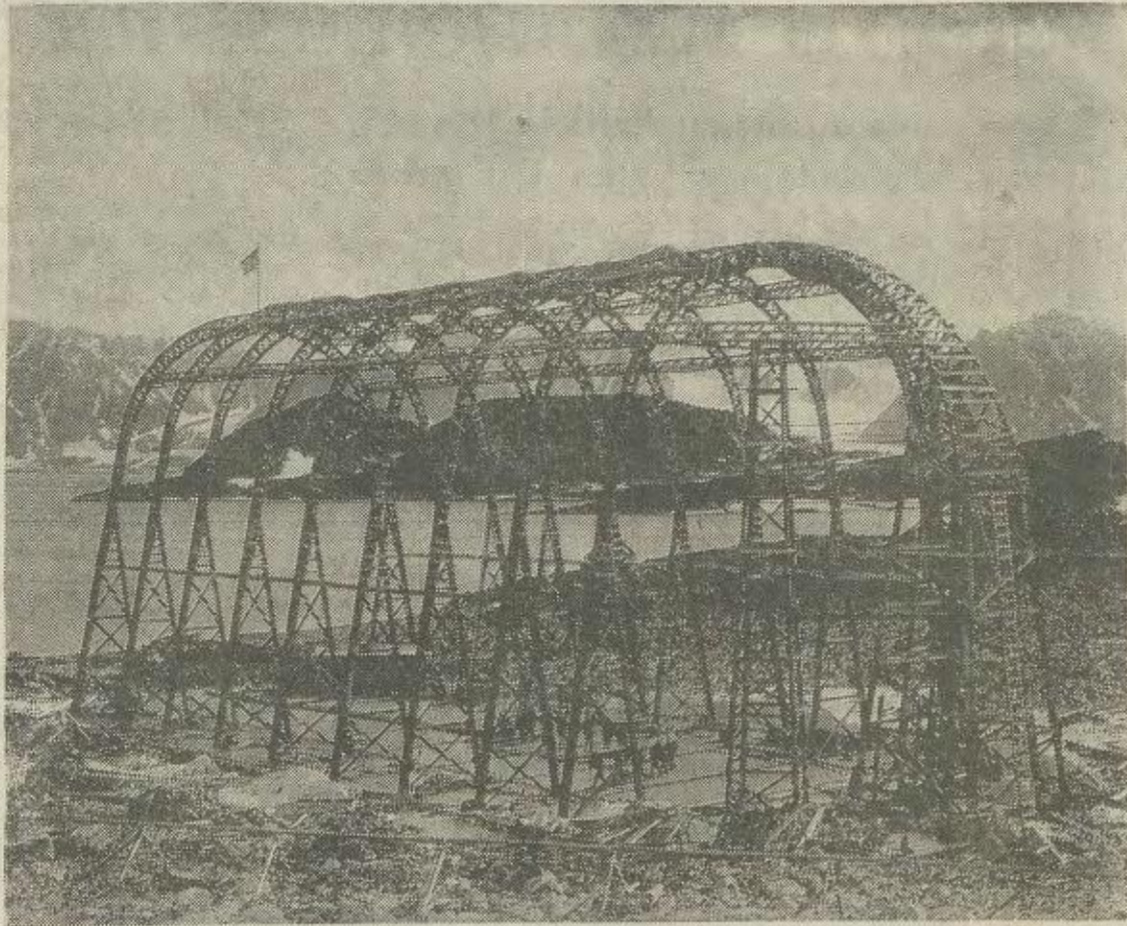

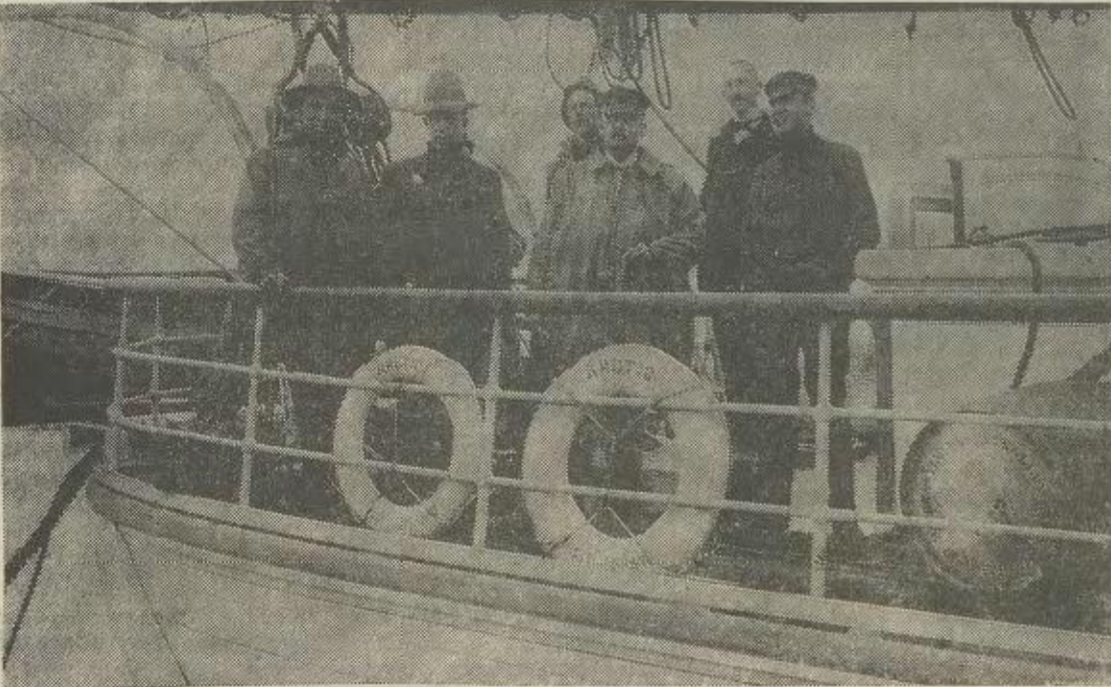
Wellmans Nordpolsforsøk i 1909

 Engelsmannen mr. A. J. Corbett var nylig innom Tromsø på en rundtur langs kysten. Han var deltaker på Walter Wellmans ekspedisjon til Arktis i 1909, og vi bringer i dag beretningen om denne ekspedisjonen slik som mr. Corbett fortalte det. Bildene er alle originalfotos som mr. Corbett så velvillig har stilt til vår disposisjon og er tatt i tidsrommet 1906 — 1909.

Det nye ballonghuset slik det så ut i 1909 før duken ble trukket over. Erfaringene fra det første huset kom godt med, og dette ble stående.

Polarforskningen i dag har ikke samme glans av eventyr over seg som i begynnelsen av vårt århundre. Automatikken har mer og mer overtatt menneskets rolle i disse jordens hardeste strøk, og bare nå og da hører vi om bedrifter som kan sidestilles med det strabasøse liv som de første polarforskerne måtte ta til takke med.

Ekspedisjonsmedlemmene på dekket av «Artie». Lengst til høyre A. J. Corbett sammen med Walter Wellman i forgrunnen.

Bjørningen som var maskot for Wellman-ekspedisjonen. Corbett ble meget glad i bjørnen, og da han til slutt måtte avlive den, var det ikke med lett hjerte. Lengst til venstre ser vi Ottar Olsen som 19-årig kokk for ekspedisjonen.

ligere erfaringer hadde man neppe å bygge på — men det skulle vise seg at det arbeidet som Hjalmar Johnsen og Hans Hansen i 1909 utførte, var et glimrende stykke håndverksarbeid. En luftskipshall av helt og holdent treverk ble reist — den var 25 meter bred, 25 meter høy og hele 90 meter lang. Mr. Corbett hadde da også bare lovord til karene som gjorde dette.

Det var en hektisk virksomhet i Virgobay denne sommeren. «Artie» av Kristiansand S var ekspedisjonsfartøy, og kom ganske tidlig opp med medlemmene. Corbett husket meget godt bjørningen som var maskot i leiren. Den var meget snill og godlynt, men en dag så bet den en av medlemmene i foten. Det ble så bestemt at den skulle avlives, og denne dagen vil Corbett alltid huske. Det var en trist begivenhet for han.

I august 1909 var alt klappet og klart for de første forsøk på å nå polen med luftskipet «America». De to motorene som Corbett hadde overoppsynet med, var i topptrim, og skipet ellers var tilsynelatende i god stand til flygingen.

Det siste bildet av ekspedisjonen tatt i Paris 1909. Wellman sittende lengst til høyre — bak til høyre Corbett.

Det er derfor noe eget med de gamle veteraner når de ser hverandre igjen etter lang tids adskillelse, og det er ikke til å unngå at de gjør inntrykk på utenforstående som er vokset opp i lys av den moderne teknikkens nesten ubegrensede muligheter.

Slik som for eksempel sist søndag da en av de «eldste av de gamle» igjen var å finne på gamle tomter i Tromsø. Mr. A. J. Corbett var deltaker i den amerikanske journalist og polarforsker Walter Wellmans nordpols ekspedisjon i 1909. Mr. Corbett er nå på en rundtur langs kysten, og møtet med Ottar Olsen, ekspedisjonens kokk, Hans Hansen og Hjalmar Johnsen, begge tømmermenn under arbeidet med å reise luftskipshallen i Virgobay, samt skipperne Hans Holmeslett og Isak Isaksen, ikke ukjente navn i Tromsø, ble slik som man måtte vente det. «Husker du» — «Yes, I remember» var setninger som stadig gikk igjen da selskapet var samlet på Grand en knapp time søndag.

Vi ble tatt med tilbake til de hektiske dagene sommeren 1909 på Svalbard. Mr. Corbett har en ypperlig hukommelse og kunne varte opp med detaljer som er nesten utrolig når en tenker på at dette skjedde for mer enn 50 år tilbake.

Wellman var allerede på Svalbard i 1906 og begynte da arbeidet med å anlegge stasjon med sikte på en Nordpolstur. Blant annet ble det bygd en hangar for et luftskip, men om vinteren 1908 blåste hangaren ned. Grunnen var at man hadde for lang avstand mellom avstiverne oppe i taket. Noen tid-

Fra mottagelsen sist søndag da Corbett igjen var å finne i Tromsø. Fra venstre: Hans Holmeslett, Fritz Oien, Ottar Olsen, A. J. Corbett, Hjalmar Johnsen, Hans Hansen, Lars Thøring og Isak Isaksen.

Wellman var luftskipsskipper — presis kl. 10.00 den 15. august ga han startsignalet og skipet tok av. Men det skulle vise seg at ferden ikke varte lenge. Ca. 10 mil hadde man fløyet og var kommet nord for Amsterdamsøya, da en kombinert ballanse-slepetrosse som også var lastet med 500 kg proviant trakk like ved festet oppe på «America». Trossen ble slept etter på isen, men da den brakk, resulterte det i at skipet ikke lenger kunne manøvreres. Det forsøkte å snu, men forgjeves, og man måtte nødløse. Ekspedisjonsfartøyet «Farm» var like i nærheten, og så hva som hendte. De gikk til unnsøtning, og klarte å slepe «America» tilbake til Virgobay. Under arbeidet her med å få skipet fortoyd, — skjedde det neste og katastrofale uheldet. Gassen inne i skipet var så smått begynt å lekke ut — og man hadde ingen kontroll over denne lekkasjen da det oppsto feil med gasskontrollventilen. Skipet reiste seg ende opp, og gassen unnslopp. Det hele endte med at luftskipet med et brak falt ned og totalhavarete. Wellman besluttet da å gjøre nye forsøk neste sommer — 1910, og ekspedisjonen bega seg dermed på reisen tilbake til Norge og Europa. — Mesteparten av materiellet ble på Svalbard med et par mann til å passe på det.

Et bilde av den første luftskipshallen som ble bygd i 1906. Den blåste ned om vinteren 1908 — 09.

«Artie» var kommet til Bodø, da ekspedisjonen fikk sitt endelige «dødsstøt». Et telegram fra Bergen til Wellman fortalte nemlig at den amerikanske oppdagelsesreisende dr. Cook hadde nådd Nordpolen!

Wellman var dermed utslått i kappløpet om polen. Imidlertid skulle det senere vise seg at Cook ikke hadde vært på Nord-

polen, men ganske enkelt «funnet» på dette. Det ble så besluttet å kansellere hele Nordpolsturen som var planlagt neste år, og reisen gikk over Oslo og København til Paris der ekspedisjonen ble oppløst.

«America» ble i 1910 brukt under et forsøk på å fly over Atlanteren som da var kommet i skuddet. Forsøket mislyktes, og skipet måtte gå ned ved Bermudaøyene hvor mannskapet ble tatt opp av et marinesfartøy.

Er det foreldrenes skyld?

NIC WAALS BOK OM BARNEOPPDRAGELSE

Da den kjente norske barnepsykologen, overlege Nic Waal døde i 1960, hadde hun nylig utgitt i Sverige en bok med tittelen «Det finns inga stygga

Nic Waal, hvis bok «Er det foreldrenes skyld?», som nå er utkommet på Cappelens forlag.

föräldrar». Den norske utgaven som har med et avsnitt, «Foreldrenes og psykologenes syn på barnehagene», som særlig angår norske forhold, utkommer nå på J. W. Cappelens forlag.

«Er det foreldrenes skyld?» er et klokt og varmt menneskes hjelp til alle mødre og fedre som kjenner seg rådville i dagens krevende oppdragersituasjon. Om boken er liten av omfang, kan man trygt si at den har en stor misjon. Nåtidens vanskelige oppdragsproblemer gjør at svært mange foreldre tynges av en følelse av at de ikke selv strekker til. Nic Waal illustrerer dette ved å skildre eksempler fra de mange familier hun kom i berøring med i sin store praksis — en rekke typiske familiesituasjoner hvor utvilsomt mange vil gjenkjenne trekk fra sine egne omgivelser.

Familien er fremdeles grunn-elementet i vårt samfunn, og nå for tiden, da samholdet innen familien ikke lenger bygges på et arbeidsfellesskap, blir mødre og fedre ofte stilt overfor nye og vanskelige problemer i barneoppdragelsen. — Det er derfor en viktig samfunnsoppgave å få opprettet flere sentraler for familierådgivning.

Det er sunn og positiv veiledning å finne i Nic Waals varme og menneskelige fremstilling. Hun viser hvordan de aller fleste konflikter i barneoppdragelsen kan løses når man ser dem i lys både av barnets egne forutsetninger og ikke minst av foreldrenes problemer, som igjen har sin rot i deres barndom og oppvekst.

Et interessant trekk er det også at hun innenfor familien gir faren den sentrale plass som hun mener tilkommer ham, og som man ofte har vært tilbøyelig til å overse. For å forstå konflikter i familiegruppen bør faren og hans innflytelse ikke tilskrives mindre betydning enn morens.

Masser av snø på Nordkapp

Det er fortsatt mye snø på Finnmarkskysten. En Tromsømann som for et par dager siden kom tilbake fra en rundreise i vårt nordligste fylke, forteller at på yttersiden av Magerøya lå snøen uvanlig høy for årstiden.

På selve Nordkappplatået hang svære skavler langt utover bratthenget, og i Hornvika var snømengdene fortsatt så store at man ikke så noe til stien opp til Nordkapp — bortsett fra små stykker av gelendret hist og her.

Averter i «Tromsø»